

Undervisningen i livskundskab i 4.p er fag hvor vi berører forskellige livsfilosofier, hvor vi skal have kendskab til forskellige religiøse overbevisninger. Derudover skal vi undersøge: Hvad er et liv, hvordan er liv forskellige, hvilke kundskaber skal bruges, for at leve det og hvor får vi disse kundskaber? Undervisningen tager ikke udgangspunkt i ét materiale, men vil inddrage forskellige tekster, billeder og videoer hvor det er relevant. Jeg vil i løbet af året melde mig til forløb og projekter, så det bliver inspirerende.

Emne/ tema	Problemstillinger	Faglige begreber	Tekster og andre udtryksformer	Kompetenceområder	Mål	Forslag til aktiviteter og metoder
Hellige skrifter	<p>Hvad er et hellig skrift?</p> <p>Hvordan er Bibelen opbygget?</p> <p>Hvilke historier kender du? Og hvordan finder vi dem i Bibelen?</p> <p>Hvad er islam?</p> <p>Hvad er hinduisme?</p>	<p>Bibelen – opbygning og indhold</p> <p>Det dobbelte kærlighedsbud</p> <p>Koranen</p> <p>Hinduisme og hellige skrifter</p>	<p><i>Liv og religion 4, s. 4-15</i></p> <p>Små tekststykker fra Bibelen, <i>Læreren bog til Liv og Religion 4, s. 46</i></p> <p><u>Supplerende materiale:</u> Tekst: Bibelen Online – centrale fortællinger, Bibelselskabet - læs dem her.</p> <p>Quiz: <i>Bibelquiz'en</i>, Bibelselskabet</p> <p>De små fagbøger:- kan lånes på CFU Kristendom, Knud Erik Larsen, Gyldendal 2009 Hinduisme, Carsten Bo Mortensen, Gyldendal 2009 Islam, Peter Barde, Gyldendal 2001 Jødedom, Carsten Bo Mortensen, Gyldendal 2009</p>	<p>Bibelske fortællinger (Bibelen)</p> <p>Livsfilosofi og etik (Sprog og skriftsprog)</p> <p>Ikke-kristne religioner og andre livsopfattelser (hovedtræk)*</p>	<p>Kan give eksempler på forskellige hellige skrifter</p> <p>Kan forklare Bibelens opbygning</p> <p>Kan udtrykke sig om enkelte fortællinger fra Bibelen</p> <p>Kan forklare hovedtræk ved Islam, bl.a. de fem søjler</p> <p>Kan forklare hovedtræk ved hinduismen, bl.a. reinkarnation</p> <p>Kan udarbejde en quiz om hellige skrifter, Jødedom, hinduisme og islam ud fra <i>De små fagbøger</i></p>	<p>Fælles samtale om Bibelen og dens opbygning samt opslag i Bibelen online.</p> <p>Læsning i grupper (fx rollelæsning: Tekststykker fra Bibelen (valgt af læreren).</p> <p>Test eleverne med en online Bibel-quiz fx Kahoot.it eller Jeopardy.</p> <p>Ekspertgrupper. Klassen deles i fire grupper med hvert deres religion: Kristendom, hinduisme, islam og jødedom. De skal nu samle viden om religionens hovedtræk fx i De små fagbøger.</p> <p>Hver gruppe laver en quiz til resten af klassen.</p>

Undervisningen i livskundskab i 4.p er fag hvor vi berører forskellige livsfilosofier, hvor vi skal have kendskab til forskellige religiøse overbevisninger. Derudover skal vi undersøge: Hvad er et liv, hvordan er liv forskellige, hvilke kundskaber skal bruges, for at leve det og hvor får vi disse kundskaber? Undervisningen tager ikke udgangspunkt i ét materiale, men vil inddrage forskellige tekster, billeder og videoer hvor det er relevant. Jeg vil i løbet af året melde mig til forløb og projekter, så det bliver inspirerende.

<p>Ensom eller bare alene</p>	<p>Hvad er ensomhed? Er det godt eller skidt? Hvilke forskelle/lighed</p>	<p>Ensomhed Eksempler på ensomhed fra hverdagslivet</p>	<p><i>Liv og religion 4, s. 16-27. Hele forløbet kan med fordel afvikles i samarbejde med billedkunst, særligt den sidste del.</i></p>	<p>Livsfilosofi og etik (livsfilosofi) Bibelske fortællinger (fortælling og kultur)</p>	<p>Kan give eksempler på forskellige former for ensomhed i deres eget liv Kan udtrykke enkelte religiøse fortællinger om</p>	<p>Fælles billedsamtale "tilbage til naturen". Lav en filosofisk cirkel med spørgsmålet: <i>Hvad er ensomhed og hvad er fællesskab? Kan</i></p>
--------------------------------------	--	--	---	--	---	--

Undervisningen i livskundskab i 4.p er fag hvor vi berører forskellige livsfilosofier, hvor vi skal have kendskab til forskellige religiøse overbevisninger. Derudover skal vi undersøge: Hvad er et liv, hvordan er liv forskellige, hvilke kundskaber skal bruges, for at leve det og hvor får vi disse kundskaber? Undervisningen tager ikke udgangspunkt i ét materiale, men vil inddrage forskellige tekster, billeder og videoer hvor det er relevant. Jeg vil i løbet af året melde mig til forløb og projekter, så det bliver inspirerende.

	<p>er der på ensomhed i hhv. kristendommen og i buddhismen?</p> <p>Hvilke eksempler/historier findes der på ensomhed og fællesskab i underberetningerne i Det Nye Testamente?</p> <p>Hvordan kommer disse undere til udtryk i kunsten?</p>	<p>Religiøse fortællinger om ensomhed</p> <p>Antonius, Jesus i Getsemane Have og Buddha</p> <p>Underberetninger om undere i Bibelen, fx Bartimæus</p> <p>Det Nye Testamente</p> <p>Det kristne fællesskab og ansvar</p> <p>Bibelske malerier, undersøgelse og produktion</p>	<p>”Tilbage til naturen” af Storm P. s. 25 i <i>Liv og religion 4</i>, se lærerens bog, s. 75 (billedsamtale)</p> <p>Om underberetninger i <i>lærervejledningen til Liv og religion 4</i>, s. 73-74</p> <p>Supplerende materiale: Tv-udsendelse: Ensomhed, fra serien ”Lort og lagkage” (TV2 2002, 25 min.)</p> <p>Palle alene i verden af Jens Sigsgaard, Gyldendal 1995</p> <p>Billedbog: Undere. Det nye testamente af Sean Connolly, Turbine 2007</p>		<p>ensomhed fx fortællingen om Antonius og Buddha</p> <p>Kan give eksempler på forskellige underberetninger</p> <p>Kan forklare begreberne ensomhed og fællesskab med eksempler fra underberetningerne i Det Nye Testamente.</p> <p>Kan lave et maleri om ensomhed og fællesskab med udgangspunkt i én underberetning</p>	<p><i>ensomhed være en god ting?</i> En pude går på skift til taleren.</p> <p>Læs højt af bogen <i>Palle alene i verden</i> og se evt. udsendelsen <i>Ensomhed</i>.</p> <p>Find sammen 10 fokusord, der kan beskrive det at være alene eller ensom, og det samme om fællesskab og det at være del af en gruppe</p> <p>Fælles i klassen læses forskellige underberetninger højt.</p> <p>Eleverne bliver præsenteret for forskellige kunstbilleder med undere. Der tales om farver og udtryk i forhold fokusord.</p> <p>Eleverne laver deres egen tegning og/eller maleri ud fra et udvalgt under-maleri (parafrase).</p>
--	--	--	---	--	---	---

Undervisningen i livskundskab i 4.p er fag hvor vi berører forskellige livsfilosofier, hvor vi skal have kendskab til forskellige religiøse overbevisninger. Derudover skal vi undersøge: Hvad er et liv, hvordan er liv forskellige, hvilke kundskaber skal bruges, for at leve det og hvor får vi disse kundskaber? Undervisningen tager ikke udgangspunkt i ét materiale, men vil inddrage forskellige tekster, billeder og videoer hvor det er relevant. Jeg vil i løbet af året melde mig til forløb og projekter, så det bliver inspirerende.

Ritualer	Hvad er ritualer? Hvad er forskellen	Ritualer Verdslige ritualer vs. religiøse ritualer	<i>Liv og religion 4, s. 28-41</i> Maleriet "Aftenbøn", s. 31 i <i>Liv og religion 4</i> og s. 88-89 + s. 108-109	Kristendom (kristne udtryk)	Kan give eksempler på forskellige ritualer	Fælles samtale om ritualer ud fra bogens billeder fx "Aftenbøn".
-----------------	---	---	--	-----------------------------	--	--

Undervisningen i livskundskab i 4.p er fag hvor vi berører forskellige livsfilosofier, hvor vi skal have kendskab til forskellige religiøse overbevisninger. Derudover skal vi undersøge: Hvad er et liv, hvordan er liv forskellige, hvilke kundskaber skal bruges, for at leve det og hvor får vi disse kundskaber? Undervisningen tager ikke udgangspunkt i ét materiale, men vil inddrage forskellige tekster, billeder og videoer hvor det er relevant. Jeg vil i løbet af året melde mig til forløb og projekter, så det bliver inspirerende.

	<p>mellem verdslige ritualer og religiøse ritualer?</p> <p>Hvorfor beder man?</p> <p>Hvorfor er konfirmation et ritual?</p> <p>Hvorfor rejser religiøse mennesker til hellige steder?</p>	<p>Bøn og fadervor</p> <p>Konfirmation</p> <p>Pilgrimsrejser og hellige steder</p> <p>Feltundersøgelse</p>	<p>(billedanalyse) i <i>Læreren bog til Liv og religion 4</i></p> <p>Supplerende materiale: Kristendom, Knud Erik Larsen, De små fagbøger, Gyldendal 2009 Højtider og festdage af Nils Hartmann, De små fagbøger, Gyldendal 2015</p> <p>Feltundersøgelse: Besøg en lokal kirke og interview en præst om kristendommens forskellige ritualer</p> <p>Til lærerens forberedelse: Fem skarpe om kristne ritualer, DR Kultur 2014, 20 min.</p>	<p>Livsfilosofi og etik (trosvalg og tilværelsestyndning)</p>	<p>Kan forklare religiøse ritualer i forskellige religioner</p> <p>Kan forklare ritualerne bøn, konfirmation og pilgrimsrejser som rituelle handlinger</p> <p>Kan fremvise billeder og observationer fra feltundersøgelsen</p>	<p>I makkerpar drøfter de deres egne eller deres families hverdagsritualer.</p> <p>Fælles opsamling - hvad er forskel på verdslige og religiøse ritualer?</p> <p>Besøg en lokal kirke. FØR: Forbered spørgsmål til præsten om ritualer evt. ud fra bogen kristendom. Lad eleverne tage billeder i kirken, der repræsenterer de forskellige ritualer.</p> <p>Eleverne laver en bog om ritualer og deres besøg i kirken fx i Book Creator. Læreren laver en skabelon med overskrifter. Beskriv også andre religioners ritualer i bogen evt. ud fra bogen Højtider og festdage.</p> <p>Slut evt. forløbet af med at gå en pilgrimstur eller besøg en hellig kilde.</p>
--	---	--	---	---	--	---

Undervisningen i livskundskab i 4.p er fag hvor vi berører forskellige livsfilosofier, hvor vi skal have kendskab til forskellige religiøse overbevisninger. Derudover skal vi undersøge: Hvad er et liv, hvordan er liv forskellige, hvilke kundskaber skal bruges, for at leve det og hvor får vi disse kundskaber? Undervisningen tager ikke udgangspunkt i ét materiale, men vil inddrage forskellige tekster, billeder og videoer hvor det er relevant. Jeg vil i løbet af året melde mig til forløb og projekter, så det bliver inspirerende.

Hvorfor skal man tilgive?	Hvad betyder tilgivelse?	Tilgivelse Skyld og straf	<i>Liv og religion 4</i> , s. 42-55. Hele forløbet kan med fordel afvikles i samarbejde med dansk.	Kristendom (kristne grundbegreber)	Kan give eksempler på tilgivelse i hverdagssituationer	Fælles samtale om tilgivelse, skyld og straf ud fra bogens billeder fx
----------------------------------	--------------------------	------------------------------	---	------------------------------------	--	--

	<p>Hvornår kan man straffe?</p> <p>Hvad er samvittighed?</p> <p>Hvad er hævn?</p> <p>Hvornår er man skyldig?</p>	<p>Samvittighed</p> <p>Hævn</p> <p>Det Gamle Testamente: Fortællingen om Jakob, David og Batseba samt Salomon</p> <p>Lignelsen – Den gældbundne tjener</p> <p>Billedanalyse (før, under og efter)</p>	<p>Maleriet, "Jakobs kamp med samvittigheden" i <i>Liv og religion 4</i>, s. 45 og <i>Lærerens bog til Liv og religion 4</i>, s. 108-109 (billedanalyse)</p> <p><u>Supplerende materiale:</u> Tv-udsendelse: Klassen – tissemanden, DR Ultra 2016, 10 min.</p> <p>I samarbejde med dansk: Spillefilmen: Bjørne Brødre, Walt Disney 2004 og undervisningsmateriale fra Filmcentralen</p>	<p>Livsfilosofi og etik (etik samt sprog og skriftsprog)</p>	<p>Kan fortælle en historie om god og dårlig samvittighed Kan give eksempler på sammenhængen mellem skyld, straf og tilgivelse</p> <p>Kan udtrykke sig om skyld, straf og tilgivelse ud fra de valgte fortællinger</p> <p>Kan deltage i en billedsamtale med fokus på billedets forhistorie og efterspil</p>	<p>"Jakobs kamp med samvittigheden"</p> <p>Se tv-udsendelse <i>Klassen</i>. Fælles på klassen sættes der ord på begreberne tilgivelse vs. hævn.</p> <p>Læs lignelsen "Den gældbundne tjener" og sammenlign med tvudsendelsen. Ligheder og forskelle på begreber.</p> <p>Se filmen <i>Bjørne Brødre</i>. Eleverne skal vælge en yndlingsscene – ud fra begreberne tilgivelse, straf, hævn, samvittighed eller skyldig. Fælles snak om filmens tema, hovedpersoner og handling (lav et en tidslinje). Lad eleverne tegne deres yndlingsscene fra filmen.</p>
--	--	---	---	--	--	--

Undervisningen i livskundskab i 4.p er fag hvor vi berører forskellige livsfilosofier, hvor vi skal have kendskab til forskellige religiøse overbevisninger. Derudover skal vi undersøge: Hvad er et liv, hvordan er liv forskellige, hvilke kundskaber skal bruges, for at leve det og hvor får vi disse kundskaber? Undervisningen tager ikke udgangspunkt i ét materiale, men vil inddrage forskellige tekster, billeder og videoer hvor det er relevant. Jeg vil i løbet af året melde mig til forløb og projekter, så det bliver inspirerende.

<p>Ansgar og kristendommen i Danmark</p>	<p>Hvordan kom kristendommen til Danmark? Hvad troede vikingerne på?</p>	<p>Fra Oldkirkens indførelse af kristendommen i Danmark til middelalderen Ansgar (801-865)</p>	<p><i>Liv og religion 4</i>, s. 56-64. Hele forløbet kan med fordel afvikles i samarbejde med historie og dansk <u>Supplerende materiale:</u> Undervisningsfilm: Trosskifte – da vikingerne blev kristne, (5, 26 min) fra serien ”Jelling på YouTube”,</p>	<p>Kristendom (kristendommens historie) Livsfilosofi og etik (trosvalg og tilværelsestyndning)</p>	<p>Kan gengive tidsforløbet for kristendommens indførelse i Danmark Kan fortælle om centrale personer og steder</p>	<p>Se filmen: <i>Trosskifte – da vikingerne blev kristne</i>. Inden i ser filmen skal eleverne præsenteres for forløbets problemstillinger. Mens de ser filmen, laver de noter til filmen. Efter –</p>
	<p>Hvorfor fik vi et trosskifte på dette tidspunkt? Hvordan forløb trosskiftet? Og hvor i samfundet skete der først ændringer? Hvad ved vi? Hvilke historier er vigtige fra denne tid? Hvad kan vi bruge denne tid til i dag?</p>	<p>Vikingerne tro – nordisk religion Hedeby Harald Blåtand Poppo jernbyrd</p>	<p>udarbejdet af Nationalmuseet. Artikel til læreren I samarbejde med dansk: Læs højt af Slægternes offer (ebog) eller I vendernes vold, serien Daneriget af Josefine Ottesen, Høst 2009/2014. Vælg evt. forskellige uddrag af bogen, da bogen giver mulighed for indlevelse i tiden. Forløbet kan med fordel indgå i et temaforløb om den nordiske mytologi, hvor der fokuseres på datidens forestillingsverden (før vi blev kristne) Se fx tegnefilmen: Valhalla.</p>		<p>Kan udarbejde en tidslinje, fx med programmet Tiki Toki (SkoleTube) med tidsforløb, personer og steder Kan forklare religiøse forandringer over tid, og hvordan forandringer påvirker datidens mennesker</p>	<p>blev vi klogere på spørgsmålene? Læs teksten i <i>Liv og Religion</i> om Ansgar, Hedeby, Harald Blåtand og Poppo. Lav evt. en tidslinje på tavlen. Lad eleverne i fællesskab lave to collager i klassen, der beskriver samfundet – før og efter vi blev kristne. Collagen laves af elevernes billeder og ord. Samtale om hvordan og hvorfor et samfund forandrer sig (ikke alt i samfundet forandres på én gang).</p>

*Kompetenceområdet: Ikke-kristne religioner og andre livsopfattelser findes først i Fælles Mål for 7.-9. klasse, men ifølge vejledningen for faget kan kompetenceområdet inddrages i hele skoleforløbet.

Årsplan Livskundskab for 4.p 23-24 – Nicolai Ottosen

Undervisningen i livskundskab i 4.p er fag hvor vi berører forskellige livsfilosofier, hvor vi skal have kendskab til forskellige religiøse overbevisninger. Derudover skal vi undersøge: Hvad er et liv, hvordan er liv forskellige, hvilke kundskaber skal bruges, for at leve det og hvor får vi disse kundskaber? Undervisningen tager ikke udgangspunkt i ét materiale, men vil inddrage forskellige tekster, billeder og videoer hvor det er relevant. Jeg vil i løbet af året melde mig til forløb og projekter, så det bliver inspirerende.